

Du lịch nông nghiệp tại huyện Diên Khánh, tỉnh Khánh Hòa

NGUYỄN THỊ KIM ANH*
PHẠM PHÚ PHƯƠNG PHƯƠNG**

Tóm tắt

Nghiên cứu được thực hiện nhằm đánh giá thực trạng của du lịch nông nghiệp (DLNN) tại huyện Diên Khánh, tỉnh Khánh Hòa. Kết quả đánh giá cho thấy, việc khai thác các tiềm năng về DLNN tại huyện Diên Khánh còn mang tính tự phát, thiếu căn cứ quy hoạch và đặc biệt thiếu sự tham gia của cộng đồng; cơ sở hạ tầng (CSHT) tại các hộ, điểm du lịch, nhà vườn chưa được xây dựng hoàn chỉnh; các loại hình du lịch còn đơn điệu, chưa thật sự hấp dẫn, chưa thu hút du khách đến với DLNN... Từ đó, nhóm tác giả đề xuất các giải pháp để phát triển DLNN tại huyện Diên Khánh trong thời gian tới.

Từ khóa: du lịch nông nghiệp, huyện Diên Khánh, tỉnh Khánh Hòa

Summary

This study is carried out to assess the current status of agritourism in Dien Khanh district, Khanh Hoa province. The results show that the exploitation of the district's agritourism potentials stays spontaneous, lacks a master plan and community participation; infrastructure and facilities at households, tourist spots, garden houses have not been completed; types of agritourism still monotonous, which have not attracted tourists yet, etc. From those findings, the authors provide several solutions for boosting local agritourism in the coming time.

Keywords: agritourism, Dien Khanh district, Khanh Hoa province

GIỚI THIỆU

Diên Khánh là một huyện thuần nông, được phủ lên một màu xanh bởi những lũy tre làng, đồng lúa và những vườn cây ăn trái, trong đó có những đặc sản, như: thanh long, xoài, mít, vú sữa... Ngoài ra, Diên Khánh còn nổi tiếng với nhiều điểm du lịch, như: thành cổ Diên Khánh, di tích Am chúa, du lịch sinh thái Nhân Tâm... Tuy nhiên, trong những năm qua, hoạt động DLNN của huyện Diên Khánh phát triển chậm, thiếu ổn định. Công tác quy hoạch đầu tư CSHT để duy trì, tôn tạo các tuyến, điểm du lịch còn hạn chế, sản phẩm du lịch nghèo nàn, chưa khai thác được hết thế mạnh sẵn có về loại hình DLNN. Các hoạt động du lịch, các tuyến điểm du lịch vẫn còn mang tính tự phát, nên chưa đáp ứng được nhu cầu tham quan, giải trí của du khách. Chính vì vậy, việc nghiên cứu tìm giải pháp phát triển DLNN tại huyện Diên Khánh là hướng đi mới cho du lịch của Huyện; đồng thời, cũng góp phần vào sự tăng trưởng kinh tế - xã hội,

duy trì và bảo tồn các giá trị văn hóa truyền thống của huyện Diên Khánh.

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Phương pháp thu thập số liệu thứ cấp: Thu thập các số liệu từ Sở Du lịch Khánh Hòa, Phòng Văn hóa và Thông tin huyện Diên Khánh trong giai đoạn 2016-2020.

Phương pháp thu thập số liệu sơ cấp từ điều tra các chuyên gia: Thu thập 10 ý kiến của chuyên gia trong lĩnh vực du lịch để đánh giá DLNN trên địa bàn Huyện.

Phương pháp thu thập dữ liệu sơ cấp từ điều tra khách du lịch: Nhằm đánh giá hiện trạng DLNN tại huyện Diên Khánh. Nghiên cứu đã thiết kế phiếu câu hỏi để tiến hành điều tra 170 khách du lịch theo phương pháp chọn mẫu thuận tiện. Số liệu được khảo sát, phỏng vấn các chuyên gia, khách du lịch trong thời gian từ tháng 12/2021 đến tháng 3/2022. Nghiên cứu sử dụng thang điểm 5 cấp độ, từ 1 - Hoàn toàn không đồng ý đến 5 - Hoàn toàn đồng ý.

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

Tổng quan về hoạt động du lịch tại huyện Diên Khánh, tỉnh Khánh Hòa

Qua Bảng 1 cho thấy, số lượng khách du lịch đến

* PGS, TS., **, Trường Đại học Nha Trang

Ngày nhận bài: 06/8/2022; Ngày phản biện: 15/9/2022; Ngày duyệt đăng: 22/9/2022

**BẢNG 1: SỐ LƯỢT KHÁCH THAM QUAN DU LỊCH TẠI HUYỆN DIÊN KHÁNH
GIAI ĐOẠN 2016-2020**

Thời gian	Số lượng lượt khách	Khách nội địa	Khách quốc tế
2016	9.973	8.676	1.297
2017	10.627	8.927	1.700
2018	12.696	10.411	2.285
2019	15.376	13.992	1.384
2020	18.177	16.905	1.272

Nguồn: Phòng Văn hóa và Thông tin huyện Diên Khánh

huyện Diên Khánh tăng đều qua các năm (cả khách nội địa và khách quốc tế). Năm 2020, năm trước khi đại dịch Covid-19 diễn biến phức tạp trên địa bàn toàn tỉnh Khánh Hòa, thì số lượng khách du lịch đến huyện Diên Khánh năm 2020 so với năm 2019 tăng 2.801 lượt khách tương ứng với 18,22%; trong đó, lượt khách nội địa tăng 20,82%, nhưng lượt khách quốc tế giảm 8,09% do ảnh hưởng của đại dịch Covid-19, nên các chuyến bay quốc tế đã bị gián đoạn nhiều.

Các nhân tố ảnh hưởng đến phát triển mô hình DLNN tại huyện Diên Khánh

Các yếu tố ảnh hưởng đến phát triển mô hình DLNN tại huyện Diên Khánh, tỉnh Khánh Hòa (Kết quả từ khảo sát các chuyên gia)

Kết quả (Bảng 2) cho thấy, DLNN tại huyện Diên Khánh chưa hoàn chỉnh trong thời gian qua chính là: Công tác quản lý nhà nước và các cơ chế chính sách chưa thật sự tốt, các sản phẩm DLNN của địa phương chưa đa dạng, phong phú và các chương trình hoạt động DLNN chưa thật sự hấp dẫn, CSHT phục vụ khách du lịch của chủ hộ kinh doanh DLNN và quảng bá về hoạt động DLNN chưa thật sự chú trọng đầu tư.

Các yếu tố ảnh hưởng đến phát triển mô hình DLNN tại huyện Diên Khánh (Kết quả từ khảo sát du khách)

Kết quả (Bảng 2) cho thấy, các khách du lịch cảm nhận chưa được tốt về mô hình DLNN, cụ thể là: (1) Khó biết đến DLNN tại huyện Diên Khánh, vì các chương trình quảng bá về hoạt động DLNN chưa rộng rãi; (2) Các sản phẩm DLNN chưa có nhiều điểm đặc trưng của địa phương, chưa đa dạng nên sức cạnh tranh chưa cao; (3) Năng lực của chủ cơ sở kinh doanh DLNN chuyên môn chưa tốt; (4) CSHT phục vụ khách du lịch của chủ hộ kinh doanh DLNN chưa được đánh giá cao.

Đánh giá những mặt mạnh, yếu cùng các cơ hội, thách thức của mô hình DLNN tại huyện Diên Khánh, tỉnh Khánh Hòa

Thông qua việc đánh giá của các chuyên gia ngành du lịch về mô hình DLNN tại huyện Diên Khánh, tỉnh Khánh Hòa, nhóm tác giả đã thiết lập ma trận SWOT như Bảng 3.

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHẪM PHÁT TRIỂN DLNN TẠI HUYỆN DIÊN KHÁNH, TỈNH KHÁNH HÒA

Một là, nâng cao nhận thức về phát triển DLNN

Thường xuyên triển khai các hoạt động truyền thông về ứng xử văn minh trong hoạt động du lịch

để hình thành thói quen, thái độ ứng xử của người dân. Tăng cường công tác quảng bá, tuyên truyền bằng các hình thức, như: thông qua các biển quảng cáo, pano đặt tại các bến xe, trục đường chính, sân bay... Huy động được nhiều tầng lớp tham gia, đảm bảo được sự phối hợp của các cơ quan, ban ngành, địa phương. Xây dựng huyện Diên Khánh, tỉnh Khánh Hòa với mục tiêu là điểm đến An toàn - Thân thiện - Hấp dẫn - Đậm đà bản sắc địa phương.

Tăng cường công tác thanh kiểm tra, nhắc nhở để xử lý kịp thời các hành vi vi phạm ảnh hưởng tới hình ảnh du lịch. Thiết lập các đường dây nóng, tổng đài để tiếp nhận nhanh nhất các phản ánh của du khách về chất lượng dịch vụ DLNN tại các điểm tham quan, cũng như thái độ phục vụ du khách của các hộ kinh doanh DLNN.

Hai là, công tác quy hoạch, đầu tư xây dựng CSHT

Hoàn thiện hơn nữa về CSHT phục vụ hoạt động DLNN, bảo vệ, tôn tạo, xây dựng các hệ thống, công trình mang phong cách đặc trưng về nông nghiệp của Huyện, nhằm thỏa mãn được nhu cầu của khách du lịch trong và ngoài nước. Nâng cấp, xây dựng thêm các cơ sở làm dịch vụ lưu trú, đặc biệt là cần xây dựng thêm các khách sạn trên địa bàn huyện Diên Khánh. Đối với các cơ sở hiện có, Phòng Văn hóa và Thông tin huyện Diên Khánh cần tăng cường công tác kiểm tra, nhắc nhở nhằm đảm bảo về an toàn, vệ sinh, cháy nổ, bảo đảm chất lượng phục vụ, cần thường xuyên cập nhật thông tin lên các website hoặc trang thông tin về du lịch để quảng bá và tạo sự thuận tiện cho du khách trong việc tra cứu thông tin.

Xây dựng các cơ sở ăn uống, trung tâm ẩm thực mang tính đặc sắc của địa phương với không gian rộng rãi, thoải mái, gần gũi với thiên nhiên, phục vụ tối nhu cầu và tìm hiểu văn hóa ẩm thực tại địa phương khi tham gia DLNN tại Huyện. Thành lập trung tâm dịch vụ hỗ trợ khách du lịch huyện Diên Khánh để tư vấn, tiếp nhận và phản hồi các thông tin, kiến nghị của khách du lịch, từ đó đưa ra các hỗ trợ phù hợp.

Ba là, về đầu tư, đa dạng hóa các dịch vụ, sản phẩm DLNN

Đẩy mạnh xây dựng, phát triển và nhân rộng các mô hình DLNN gắn với xây dựng nông thôn mới tại các thôn, xã trên địa bàn Huyện. Hình thành các

BẢNG 2: CÁC YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN PHÁT TRIỂN MÔ HÌNH DLNN TẠI HUYỆN DIÊN KHÁNH

Các yếu tố ảnh hưởng đến phát triển mô hình DLNN tại huyện Diên Khánh, tỉnh Khánh Hòa	Mức độ đồng ý					Điểm trung bình
	1	2	3	4	5	
A. CÁC YẾU TỐ BÊN NGOÀI						
I. Khí hậu, điều kiện tự nhiên						
1. Vị trí địa lý và khí hậu lý tưởng	1	2	3	4	5	3,9
2. Điều kiện tự nhiên, tài nguyên thiên nhiên tốt	1	2	3	4	5	3,8
II. Công tác quản lý nhà nước và các cơ chế chính sách						
3. Công tác vận động triển khai mô hình DLNN đối với nhận thức của người dân có hiệu quả	1	2	3	4	5	2,7
4. Nhân lực quản lý, chuyên gia về DLNN có chuyên môn tối	1	2	3	4	5	2,5
5. Thu hút nguồn vốn đầu tư xã hội hóa hiệu quả	1	2	3	4	5	3,0
6. Giải quyết tốt tình trạng thất nghiệp nguồn lao động sẵn có tại địa phương	1	2	3	4	5	2,9
7. Phát triển DLNN kết hợp với nâng cao chất lượng cuộc sống của dân địa phương	1	2	3	4	5	2,6
8. Hoàn thành tốt chương trình nông thôn mới của quốc gia	1	2	3	4	5	3,3
III. Công tác quy hoạch và phát triển DLNN						
9. Chính sách khai thác DLNN theo hướng bền vững	1	2	3	4	5	3,0
10. Hoạt động DLNN trên địa bàn huyện chuyên nghiệp	1	2	3	4	5	2,7
11. Phát triển mô hình DLNN tại huyện Diên Khánh theo hướng bền vững	1	2	3	4	5	2,3
IV. Chất lượng y tế và quốc phòng - an ninh						
12. Hệ thống thông tin, điện, nước, y tế chất lượng đảm bảo	1	2	3	4	5	3,5
13. Đảm bảo an toàn khi tham gia DLNN tại địa phương	1	2	3	4	5	3,6
V. Hệ thống phụ trợ (giao thông)						
14. Hệ thống hạ tầng giao thông đang được đầu tư phát triển	1	2	3	4	5	3,8
B. CÁC YẾU TỐ BÊN TRONG						
I. Năng lực của chủ cơ sở kinh doanh DLNN						
1. Nguồn lao động phục vụ DLNN tại địa phương có năng lực chuyên môn tối	1	2	3	4	5	2,6
2. Nguồn lao động được đào tạo thường xuyên để cải thiện chất lượng nguồn nhân lực	1	2	3	4	5	2,7
3. Khả năng cạnh tranh tại các điểm đến DLNN và sản phẩm DLNN tăng lên	1	2	3	4	5	2,3
II. Cộng đồng địa phương khi tham gia vào hoạt động DLNN						
4. Dân cư thuần nông, giàu kinh nghiệm SXNN	1	2	3	4	5	4,0
5. Dân cư có kinh nghiệm phục vụ DLNN tối	1	2	3	4	5	2,8
6. Sở hữu giá trị văn hóa cộng đồng, có hương kế thừa, nét đặc trưng riêng	1	2	3	4	5	3,7
III. Cơ sở hạ tầng phục vụ khách du lịch của chủ hộ kinh doanh DLNN						
7. Hệ thống hạ tầng giao thông được đầu tư, phát triển tối	1	2	3	4	5	2,7
8. Vốn đầu tư tại các điểm đến hấp dẫn	1	2	3	4	5	2,6
9. Có nhiều hoạt động vui chơi, giải trí	1	2	3	4	5	2,2
IV. Các sản phẩm DLNN của địa phương						
10. Chương trình tham quan, khám phá miệt vườn được tổ chức tối	1	2	3	4	5	2,8
11. Tổ chức các cuộc thi nấu ăn, chế biến từ nguyên liệu từ nông nghiệp... thu hút khách du lịch	1	2	3	4	5	2,8
12. Các điểm tham quan có nhiều đặc sản của địa phương	1	2	3	4	5	2,2
13. Tổ chức các chương trình có trò chơi tập thể tối	1	2	3	4	5	2,4
V. Quảng bá về hoạt động DLNN (Bạn biết đến DLNN tại huyện Diên Khánh từ đâu?)						
14. Có các sự kiện, giới thiệu về DLNN (triển lãm, hội chợ...)	1	2	3	4	5	2,1
15. Có thông tin, quảng cáo trên truyền hình thường xuyên	1	2	3	4	5	2,0
16. Có thông tin, quảng cáo từ các đại lý, công ty dịch vụ du lịch thường xuyên	1	2	3	4	5	2,5
17. Thông tin, quảng cáo qua người thân giới thiệu đầy đủ	1	2	3	4	5	2,6

Nguồn: Kết quả thống kê nghiên cứu của nhóm tác giả, năm 2022

dịch vụ, sản phẩm DLNN gắn với các hoạt động tham quan, trải nghiệm thêm du lịch ở các làng nghề của địa phương. Đồng thời, tập trung xây dựng mô hình khu dân cư nông thôn mới kiểu mẫu để trở thành những điểm DLNN hấp dẫn,

thu hút du khách trong và ngoài nước đến tham quan, khám phá. Song song với đó, địa phương cần chú trọng việc trùng tu, phục dựng, bảo tồn các di tích lịch sử văn hóa ở địa phương gắn với việc phát huy có hiệu quả tài nguyên để phát triển DLNN hình thành các hoạt động dịch vụ độc đáo.

BẢNG 3: MA TRẬN SWOT CỦA MÔ HÌNH DLNN TẠI HUYỆN DIÊN KHÁNH

Cơ hội (O - Opportunies)	Thách thức (T - Threatens)
<ul style="list-style-type: none"> - Điều kiện tự nhiên, tài nguyên thiên nhiên thuận lợi. - Vị trí địa lý và khí hậu lý tưởng. - Có tiềm năng phát triển mô hình DLNN. - Có các chính sách thu hút nguồn vốn đầu tư từ các doanh nghiệp. - Chương trình nông thôn mới của quốc gia được triển khai tại các địa phương. - Nguồn lao động sẵn có tại địa phương dồi dào. - Đảm bảo an toàn khi phát triển DLNN tại địa phương. - Hệ thống hạ tầng giao thông bước đầu được đầu tư. 	<ul style="list-style-type: none"> - Quy hoạch phát triển mô hình DLNN tại huyện Diên Khánh theo hướng bền vững chưa rõ ràng. - Chưa có phương án nâng cao chất lượng sản phẩm DLNN theo hướng công nghệ cao, sạch. - Thủ tục đầu tư từ nguồn vốn tư nhân còn nhiều thủ tục và khó khăn. - Hệ thống đường giao thông liên xã chưa đảm bảo. - Hệ thống thông tin, điện, nước, y tế chất lượng chưa cao.
Điểm mạnh (S- Strengths)	Điểm yếu (W - Weaknesses)
<ul style="list-style-type: none"> - Dân cư thuần nông, giàu kinh nghiệm sản xuất nông nghiệp. - Du lịch được xác định là ngành kinh tế mũi nhọn phát triển kinh tế - xã hội địa phương. - Sở hữu giá trị văn hóa cộng đồng có hương kế thừa, đặc trưng riêng. - Nhận thức của người dân về hoạt động DLNN ngày càng cao. 	<ul style="list-style-type: none"> - Chưa đào tạo, cải thiện được chất lượng nguồn nhân lực. - Trình độ chuyên môn nguồn lao động tại địa phương còn thấp. - Khả năng cạnh tranh tại các điểm đến DLNN và sản phẩm DLNN còn yếu. - Cơ sở hạ tầng tại các điểm phục vụ DLNN chưa tiện nghi. - Giá trị sản phẩm DLNN chưa cao, Sản phẩm DLNN thiếu hấp dẫn. - Công tác vận động triển khai mô hình DLNN đối với nhận thức của người dân chưa hiệu quả. - Hoạt động DLNN trên địa bàn huyện thiếu chuyên nghiệp. - Thiếu nguồn vốn đầu tư tại các điểm đến. - Nhân lực quản lý, chuyên gia về DLNN hạn chế. - Các chương trình quảng cáo, giới thiệu về hoạt động DLNN tại huyện Diên Khánh còn nhiều hạn chế.

Nguồn: Kết quả nghiên cứu của nhóm tác giả, 2022

Tập trung nguồn lực đầu tư tại các điểm DLNN đặc trưng, có khả năng lan tỏa và phát triển đa dạng các hoạt động DLNN nhằm kéo dài thời gian tham quan, vui chơi và lưu trú cho du khách. Tiếp tục thu hút các nhà đầu tư phát triển các dịch vụ, sản phẩm DLNN chất lượng cao, nhưng phải luôn đảm bảo cộng đồng dân cư trên địa bàn Huyện được tham gia và hưởng lợi từ các hoạt động DLNN này.

Bốn là, tăng cường công tác thông tin, quảng bá, xúc tiến du lịch

Đẩy mạnh việc tổ chức các chương trình quảng cáo, tiếp thị, giới thiệu các hoạt động, sản phẩm DLNN tới khách du lịch; biên tập, phát hành các ấn phẩm truyền thông, như: tờ rơi, tạp chí du lịch... quảng bá bằng nhiều ngôn ngữ khác nhau.

Hàng năm, cần tiến hành các cuộc khảo sát đánh giá sự hài lòng của du khách về chất lượng của DLNN, chất lượng các dịch vụ, như: ăn uống, lưu trú, đi lại, môi trường cảnh quan, an ninh, y tế để có các điều chỉnh kịp thời nhằm gia tăng sức cạnh tranh của DLNN tại địa phương với các địa phương khác.

Năm là, công tác đào tạo phát triển nguồn nhân lực

Tăng cường công tác đào tạo, tập huấn, bồi dưỡng và tuyên truyền nâng cao nhận thức mô hình DLNN tại địa phương bằng nhiều hình thức cho cộng đồng dân cư tham gia. Chú trọng nâng cao chất lượng nguồn nhân lực cho hoạt động DLNN gắn với đào tạo nguồn nhân lực nông thôn thông qua việc tổ chức tập huấn, bồi dưỡng về ngoại ngữ, kỹ năng, kiến thức, thái độ phục vụ khách du lịch cho nguồn nhân lực địa phương.

Nâng cao năng lực quản lý cho đội ngũ cán bộ xã, thôn. Xây dựng kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng gắn với bố trí, sử dụng nguồn nhân lực sau đào tạo và phải theo chiến lược phát triển nguồn nhân lực cao cho mô hình DLNN tại huyện Diên Khánh theo từng giai đoạn. □

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. UBND tỉnh Khánh Hòa (2018). *Quyết định số 241/QĐ-UBND, ngày 23/01/2018 phê duyệt dự án quy hoạch tổng thể phát triển Kinh tế - Xã hội huyện Diên Khánh đến năm 2025 và tầm nhìn đến năm 2030*
2. HĐND huyện Diên Khánh (2017). *Nghị quyết số 22/NQ-HĐND, ngày 22/12/2017 về chương trình phát triển Du lịch - Thương mại huyện Diên Khánh giai đoạn 2016-2020 và sau năm 2020*
3. Phòng Văn hóa và Thông tin huyện Diên Khánh (2016-2020). *Báo cáo tình hình phát triển du lịch các năm, từ năm 2016 đến năm 2020*